

[Gertrud Stjørholm Nielsen]

der skal iværksættes, træffes på et kvalificeret grundlag i samråd mellem sagkyndige og barnets forældre med den klare målsætning at sikre barnet et undervisningstilbud, som gør det muligt for barnet både socialt og fagligt at blive ligestillet med sine kammerater på alle de områder, hvor barnets konkrete handicap ikke gør det umuligt. Det kræver viden, ekspertise, kontrol og ressourcer. Viden og ekspertise har særfor sorgen i dag, i det omfang de knapt tilmålte midler har tilladt forskning og udviklingsarbejde. Der findes derimod meget lidt viden og ekspertise i folkeskolen. I de kommuner, hvor forsøg har fundet sted med nogle bestemte grupper handicappede elever, har man nogle erfaringer, men nogen egentlig vurdering af forsøgene og forsøg på at skabe nogle retningslinjer findes ikke. Læreruddannelsen indeholder ikke de nødvendige elementer, og der er ikke taget skridt til at skabe de fornødne efteruddannelsesmuligheder.

Der er ikke i lovforslag og bemærkninger redegjort for eller blot antydnet, hvorledes den viden, som særfor sorgen i dag sidder inde med, skal komme de fremtidige elever til gode, når visiteringen skal ske gennem skolepsykolog, lærerråd eller amternes og kommunernes sociale udvalg. Det er vor opfattelse, at de statslige konsulentordninger langt fra har et omfang, der vil kunne dække behovet. Men vi er også overbevist om, at den nødvendige faglige viden findes, og at det ville være muligt i de enkelte kommuner og amter at skabe en visiterings- og kontrolinstitution, som både kan tilgodese kravet om at skabe et fagligt relevant undervisningstilbud for den enkelte elev og forældrenes krav om medbestemmelse på deres barns vegne samt være til støtte for elevens lærere.

Det må være ministerens opgave at udarbejde retningslinjer for visitationen med inddragelse af handicaporganisationerne og den nuværende særfor sorgs ekspertise, således at der sikres samme tilbud overalt i landet på dette helt centrale område. Her vil jeg ikke undlade at citere en bemærkning, som hr. Bertel Haarder kom med under førstebehandling (Folketingstidende sp. 6565):

»Vi ønsker, at kommunerne skal kunne være forskellige, skal kunne vælge forskellige løsninger og derved være til inspiration for hinanden, hvorved nye ideer kan prøves, uden at man skal spørge minister og direkto-

rat, samtidig med at andre kan lære af det, som nogle har forsøgt. Går det godt, kan det være en inspiration, så det breder sig, og går det dårligt, er der ikke sket så meget, fordi det jo kun var i et enkelt amt, man havde forsøgt sig sådan.«

Det kan jo også være, at der er sket nogle menneskelige fejltagelser. Der foreligger imidlertid intet om, at ministeren vil påtage sig en sådan opgave at udarbejde retningslinjer.

Ved kontrol forstår vi den nødvendige opfølgning af, om barnets placering og den undervisning, barnet modtager, fungerer i forhold til målsætningen, eller om andre forholdsregler skal tages eller ny placering overvejes. Heller ikke dette hensyn tilgodeses i lovforslaget eller i bemærkningerne, selv om det naturligvis er et fremskridt, at begrebet »behandlingsmøder« nævnes.

Hvad angår ressourcerne, er der imidlertid skabt klarhed. De findes ikke, og de vil næppe blive bevilget. Hvad ministeren ikke har overvejet, har andre påtaget sig, og der foreligger nu tal for, hvad alene en fortsættelse af den indslusning af handicappede elever i folkeskolen, som har fundet sted, vil betyde. Det er herfra sagt: ja men udlægningen kommer ikke til at betyde, at der sker en større integration. Her vil jeg tillade mig at henvise til et svar på et spørgsmål. Der står direkte:

»Den formelle udlægningsbeslutning vil dog nok yderligere fremskynde udviklingen«, altså af integrationen, »men vil ikke lige på én gang radikalt ændre undervisningstilbudet til de handicappede børn og unge.«

Det skal altså tilsyneladende være kommunernes og amternes eget problem at skaffe pengene, og det kan så enten føre til nedskæringer, til anbringelse af elever ud fra økonomiske hensyn eller til forøgede udgifter for kommuner og amter. Bløktilkuddenes skævhed vil også her ramme hårdt. Vi mener ikke, at staten kan fralægge sig sit ansvar for de handicappedes undervisning. Hvis de smukke intentioner skal fastholdes, må staten for det første fastlægge de nødvendige retningslinjer og for det andet betale, hvad det koster. Det er vor opfattelse, at midlerne er der, og at de bør bevilges.

Jeg vil godt lige kommentere en bemærkning, der kom fra fru Karen Thurøe Hansen, som sagde, at et smil kan nu klare meget.